

Region Örebro län
Folktandvården

**Utbildningsplan 2018
för certifieringstandläkare
i allmäntandvård**

Innehåll

1	Mål.....	3
1:2	Klinisk tjänstgöring.....	3
1:3	Teoretisk utbildning.....	3
1:4	Ämnesområden	4
I	Bettfysiologi	5
II	Endodonti.....	5
III	Geriodonti	5
IV	Kariologi.....	6
V	Kirurgi	6
VI	Oral medicin.....	6
VII	Oral radiologi	7
VIII	Ortodonti	7
IX	Parodontologi.....	7
X	Pedodonti.....	8
XI	Protetik.....	8
XII	Samhällsodontologi -nationellt/regionalt	9
XIII	Teamet.....	9
XIV	Pedagogik.....	9
XV	Forskningsmetodik	9
1:5	Kompletterande utbildning/Fördjupning.....	10
2	Handledning	10
2:1	Huvudhandledare	10
2:2	Övriga handledare.....	10
3	Kliniken	10
4	Uppföljning av måluppfyllelse.....	10
4:1	Kunskaper	10
4:2	Färdigheter.....	11
4:3	Förhållningssätt.....	11
4:4	Redovisning av patientfall.....	11
4:5	Utvärdering av utbildningen.....	11
4:6	Slutprov/examen	11

Utbildningsplan för certifieringstandläkare i allmäntandvård

1 Mål

Utbildningen ska leda fram till certifieringsbehörighet i allmäntandvård i enlighet med målbeskrivning som anges i ”*Fördjupad utbildning (certifiering) av tandläkare i allmäntandvård.*”

Innehållet i utbildningen som redovisas nedan kan behöva justeras beroende på allmäntandläkarens kompetens. En individuell utbildningsplan kommer att tas fram då certifieringstjänsten tillsats.

1:2 Klinisk tjänstgöring

Planen utgår från heltidstjänstgöring (40 timmar per vecka) i minst tre år.

Klinisk tjänstgöring enligt nedan ska utgöra 80 % av utbildningstiden.

Klinisk tjänstgöring utgörs av:

- egen klinisk tjänstgöring
- auskultation på specialisttandvården
- randning på specialisttandvården
- kliniska seminarier, egna och andras, samt praktiska övningar
- terapiplaneringsmöten
- dokumentation av behandlade patienter

Tyngdpunkten i utbildningen ligger på egen klinisk färdighetsträning samt träning av förmågan att kritiskt granska utförda behandlingar.

1:3 Teoretisk utbildning

Teoretisk utbildning ska utgöra 20 % av utbildningstiden.

Den teoretiska utbildningen sker i huvudsak i seminarier där för respektive ämnesområde relevanta problemområden och litteratur diskuteras och granskas kritiskt i kurs- och seminarieform.

En diplomkurs per termin (sex ämnesområden: Kariologi, Parodontologi, Bettfysiologi, Endodonti, Dentoalveolär kirurgi, Geriodonti) samt deltagande i nationella ST-kurser (fyra områden: Pedagogik, Ledarskap, Forskningsmetodik och Samhällsodontologi).

Tyngdpunkten i utbildningen ligger på egen klinisk färdighetsträning samt träning av förmågan att kritiskt granska utförda behandlingar.

1:4 Ämnesområden

På vilket sätt dessa kunskaper ska inhämtas bör utgå från de individuella och lokala förhållandena. En preliminär bedömning bör göras i samband med att den individuella tjänstgörings- och utbildningsplanen.

Kompetenskrav:

- A. *Självständigt och rutinerat kunna utföra*
- B. *Ha god kännedom om och viss erfarenhet av*
- C. *Ha teoretisk kännedom om eller ha närvarit vid handläggning/utförande av*

A - Innebär krav att tandläkaren självständigt och rutinerat skall kunna handlägga eller utföra viss diagnostik och behandling. Den används för sådant som är vanligt förekommande inom allmäntandvården.

Genom:

- a. Klinisk tjänstgöring på ATV och STV (randning)
- b. Seminarier
- c. Diplomkurser
- d. Nationella ST-kurser
- e. Vetenskaplig litteratur

B - Innebär att tandläkaren skall ha god kännedom om och viss erfarenhet av mindre vanliga tillstånd och åtgärder där konsultation till specialist eller remittering till annan vårdenhet är ett normalt alternativ.

Genom:

- a. Seminarier
- b. Auskultation på STV
- c. Randning på STV
- d. Diplomkurser
- e. Nationella ST-kurser
- f. Vetenskaplig litteratur

C - Innebär att tandläkaren skall ha teoretisk kännedom om eller ha närvarit vid handläggning/eller omhändertagande av ovanliga tillstånd eller sådana som för utredning, diagnos och behandling kräver särskilt stora tekniska och personella resurser och där ställningstagandet ofta avser när och vart patienten skall remitteras.

Genom:

- a. Diplomkurs
- b. Nationella ST-kurser
- c. Vetenskaplig litteratur

I Bettfysiologi

Klinisk funktionell undersökning av käksystemet, diagnostik och behandling av de vanligaste funktionsstörningarna och smärttillstånden i käksystemet.

(A)

Odontologisk utredning av huvudvärkspatienter och patienter med ansiktssmärta. (B)

Odontologisk utredning av patienter med allmänsjukdomar som kan engagera käksystemet speciellt reumatologiska sjukdomar och vissa neurologiska störningar som kan manifesteras i käksystemet. (B)

Principer för de vanligaste inom bettfysiologin förekommande psykologiska och psykiatriska utrednings- och behandlingsmetoder. (C)

Inom bettfysiologin förekommande neurologiska utredningar och behandlingar av olika smärttillstånd i huvud- och halsområdet. (C)

II Endodonti

Diagnostik, ortograd endodontisk behandling och prognosbedömning av inflammatoriska/infektiösa tillstånd i tandpulpa och periradikulär vävnad. (A)

Smärtutredning av akuta dentala tillstånd. (A)

Retrograd endodontisk behandling i överkäkens regio 3-3. (A)

Diagnostik, behandling och prognosbedömning av dentoalveolära traumata. (A)

Retrograd endodontisk behandling i regioner utanför överkäkens regio 3-3. (B)

Diagnostik och behandling av endodontiskt betingad sinuit. (B)

III Geriodonti

Diagnostik och behandling av de vanligaste odontologiska problemen relaterade till åldrandet. (A)

Att utforma behandlingsprogram med speciell tonvikt på de odontologiska problem som hör till åldrandet. (B)

Beteendesjukdomar och tillstånd kopplade till åldrandet. (C)

Inneliggande äldre patienter med odontologiska problemställningar. (C)

Tidiga tecken på demenssjukdom. (C)

IV Kariologi

Diagnostik, utredning och behandling av patienter med hög kariesrisk och/eller hög kariesaktivitet. (A)

Planera och utvärdera karies förebyggande vårdprogram för olika patienter. (A)

Kunna utforma riktlinjer och rutiner för särskilda patientkategorier, till exempel högkariesaktiva eller muntorra patienter, där prognosen generellt är påverkad. (A)

Ha kännedom om dentala material och dess egenskaper, toxikologi och miljöpåverkan. (A-C)

V Kirurgi

Kirurgisk bedömning och behandlingsmoment såsom avlägsnande av helt eller delvis retinerade tänder och tagande av biopsier. (A)

Behandling av akuta dentoalveolära infektioner. (A)

Farmakologiska aspekter och handläggning vid ökad blödningsrisk, bisfosfonater, infektions och- smärtkontroll. (A)

Utredning och handläggning av enklare traumaskador i käk- och ansiktsregionen. (A)

Handläggande av käkfrakturer och anomalikirurgi. (C)

VI Oral medicin

Diagnostik och behandling av de vanligaste slemhinneförändringarna i munhålan. (A)

Oralmedicinsk diagnostik och viss behandling av slemhinnesjukdomar i munhålan. (B)

Bedömning och handläggning av maligna sjukdomar med manifestationer i munhåla och käkar. (B)

Allmänmedicinska tillstånd med oral påverkan. (C)

Mikrobiologisk diagnostik. (C)

VII Oral radiologi

Undersökning och diagnostik av sjukdomstillstånd och anatomiska avvikelser i tänder, käkar och ansiktsskelett med hjälp av olika radiologiska metoder och tekniker. (A) Panoramaröntgen (körkortskurs). (A)

Den certifierade skall med sina kunskaper kunna ge viss information och råd inom områdena (A):

- strålskydd
- dosmätning
- värdering av strålrisker och diagnostiska metoder

Radiologiska metoder för undersökning och diagnostik av munnens, käkarnas, spottkörtlarnas och svalgets funktioner. (B)

VIII Ortodonti

Diagnostik och behandlingsbehovsvärdering av de vanligast förekommande typerna av malockklusioner hos barn och ungdomar. (A)

Inom allmäntandvården förekommande interceptiv och ortodontisk behandling av barn och ungdomar. (A)

Behandlingar med fast apparatur på barn och ungdomar. (B)

Ortodontisk behandling av vuxna. (C)

Bedömning och handläggande av läpp-, käk- och gomdefekter. (C)

IX Parodontologi

Diagnostik och omhändertagande av barn och ungdomar med tidiga tecken på parodontit. (A)

Undersökning, diagnostik, terapiplanering och behandling av sjukdomstillstånd i de parodontala vävnaderna. (A)

Den certifierade skall kunna planera och utvärdera parodontitförebyggande riktlinjer och rutiner. (A)

Utvärdering av icke kirurgisk parodontalbehandling, samt beslut om remiss till specialistklinik för parodontologi. (A)

Enklare parodontalkirurgiska ingrepp. (A)

Diagnos, terapiplanering, kirurgisk och protetisk behandling med flertandsimplantat. (B)

Ha kännedom om kirurgiska behandlingsmoment vid avancerad behandling med implantat. (C)

X Pedodonti

Diagnostik, utredning och behandling av barn och ungdomar med störningar i tändernas eruption och mineralisation. (A)

Bedömning av beteendestörningar i tandvårdssituationen och deras psykologiska omhändertagande samt val av sederingsmetoder. (A)

Lustgassedering. (A)

Samarbete med sociala myndigheter rörande barn som far illa. (A)

Diagnostik, utredning och behandling av barn och ungdomar med hög kariesrisk och/eller hög kariesaktivitet. (A)

Odontologiskt omhändertagande av barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar. (A)

Diagnostik och omhändertagande av barn och ungdomar med tidiga tecken på parodontit. (A) Odontologiskt omhändertagande av oralmotoriska störningar hos barn med emotionella och fysiska funktionsnedsättningar. (B)

Odontologiskt omhändertagande av oralmotoriska störningar hos barn med allvarliga emotionella och fysiska funktionsnedsättningar. (C)

Samarbete med sjukvården avseende barn och ungdomar med särskilda behov. (C)

XI Protetik

Diagnostik av de vanligaste protetiska rehabiliteringsbehoven, terapiplanering och behandling av dessa. (A)

Behandlingar med singelimplantat, fasta och avtagbara proteser samt kombinationer därav. (A)

Handläggning av estetiska och enklare psykologiska problem i samband med oralprotetisk rehabilitering. (A)

Diagnos, terapiplanering avseende protetisk behandling med flertandsimplantat. (B)

Handläggning av svåra fonetiska, estetiska och psykologiska problem i samband med oralprotetisk rehabilitering. (B)

Prognostisering av protetisk behandling av olika defekttillstånd vid användande av olika material och metoder. (B)

Protetiska material. (A-B)

Biverkningar av dentala material. (C)

Övriga områden

XII Samhällsodontologi

-nationellt/regionalt Folk tandvården Region Örebro län

Epidemiologi

Kvalitetsregister

Vårdprocesser

Tandvårdsorganisation

Tandvårdsplanering

Ersättningssystem

Hälsoekonomi

Lagar och förordningar som reglerar tandvårdens verksamhet

Ledningssystem

Riktlinjer och lokala rutiner

XIII Teamet

Ledarskap

Samverkan med övrig hälso- och sjukvård och samhälle.

XIV Pedagogik

Föreläsningar/seminarier i pedagogik.

Föreläsningar och demonstrationer vid fortbildning av tandvårdspersonal.

Presentationer av seminarieuppgifter, litteraturreferat etc.

XV Forskningsmetodik

Genomgång av forskningsförberedande utbildning i vetenskaplig metodik för odontologer resulterande i uppsats och/eller utvecklingsarbete

Litteraturgenomgång i samband med seminarier.

1:5 Kompletterande utbildning/Fördjupning

Läroböcker, handböcker, vetenskapliga tidskrifter, videogram och dylikt kommer att anpassas efter den studerande CT-tandläkarens individuella behov och önskemål.

2Handledning

2:1 Huvudhandledare

Maria Holmgren

Legitimation 1989

Övertandläkare i allmäntandvård 2012

Helén Björmark

Legitimation 2006

Övertandläkare i allmäntandvård 2015

2:2 Övriga handledare

3 Kliniken

3:1 Allmäntandvårdsklinik inom Folktandvården Region Örebro Län – patientunderlag som är representativt för allmäntandvård, med brett behandlingspanorama.

4 Uppföljning av måluppfyllelse

Graden av måluppfyllelse följs kontinuerligt under utbildningstiden samt i slutet av varje termin görs en avstämning gentemot utbildningsplanen.

Måluppfyllelsen bedöms för tre huvudområden: kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.

4:1 Kunskaper

Kunskapskontroller sker fortlöpande via skriftliga, och/eller muntliga presentationer där den under terminen genomgångna teoretiska utbildningen redovisas.

4:2 Färdigheter

Praktiskt/kliniska färdigheter redovisas genom redogörelse för patientfall vid behandlingsstolen. För att garantera att viktiga färdigheter inhämtas, skall dessa listas på ett sätt som möjliggör dokumentation av uppnådda färdigheter på motsvarande sätt som den teoretiska kunskapsdokumentationen.

Förmågan att i praktiken kritiskt kunna granska vetenskapliga arbeten redovisas genom:

- Projekt-/utvecklingsarbete.
- Pedagogiska färdigheter redovisas genom föreläsningar/presentationsmaterial för olika yrkeskategorier.

4:3 Förhållningssätt

Handledaren ansvarar för att CT-tandläkaren uppnår ett adekvat förhållningssätt i sin yrkesutövning.

4:4 Redovisning av patientfall

Skriftlig och muntlig dokumentation av cirka 15 patientfall med ”helhetsyn” ger CT-tandläkaren möjlighet att i samlad form redovisa kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Syftet är att CT-tandläkaren skall dokumentera sin förmåga att utreda, göra en sammanfattande bedömning, ställa en prognos samt värdera den utförda behandlingen och dess resultat, vilket avslutas med litteraturhänvisning. Redovisningen är samtidigt en viktig pedagogisk träning.

4:5 Utvärdering av utbildningen

Ömsesidig utvärdering av den fortlöpande utbildningen skall ske genom utvecklingssamtal minst en gång per termin mellan CT-tandläkaren och huvudhandledaren.

4:6 Slutprov/examen

Slutprovet kan vara muntligt eller skriftligt.

Slutprovet ska innehålla redogörelse för ett antal färdigbehandlade patienter, deras diagnostik, behandling och prognos samt vetenskaplig metodik och utvecklingsarbete. I provet ingår genomförande av en offentlig föreläsning. Vid slutprovet skall förutom huvudhandledare också en extern examinator medverka.